

Motion till riksdagen 2013/14:A375

av Finn Bengtsson m.fl. (M)

Stöd till folkbildning i folkhögskolor för en bättre fungerande arbetsmarknad

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om folkbildning i folkhögskolornas roll för en bättre fungerande arbetsmarknad.

Bakgrund

I mer än ett sekel har människor i Sverige samlats frivilligt för att på egna villkor studera, gå på föreläsningar, vara med i olika kulturprojekt m.m. i gemenskap. Verksamheten har fortsatt då så många haft positiva resultat av att denna gemensamma ansträngning lett till att var och en som deltagit (och deltar) lär sig mer och stärker sina möjligheter att påverka de egna livsvillkoren så att man kan påverka och förändra sina förhållanden liksom, inte sällan, förhållanden i samhället i allmänhet.

En stor del av folkbildningsarbetet, både i studieförbund och i folkhögskolor, sker i nära samarbete med de folkrörelser och andra organisationer som är antingen medlemmar i studieförbund eller huvudmän för folkhögskolor.

En särskild demokratisk samtalskultur har utformats inom folkbildningen. Den innebär bl.a. tolerans mot oliktankande samt respekt för sakliga argument och fattade beslut. Den ligger också till grund för det inre arbetet i studiecirkel och kurser, där deltagarna har ett stort inflytande och gemensamt är med och formar innehåll och uppläggning.

Folkbildningen finansieras till stor del genom stöd från stat, landsting och kommuner. Det statliga stödet utgör 73 procent av bidragen till studieförbunden och 71 procent av bidragen till folkhögskolorna och fördelas av Folkbildningsrådet.

Fel! Okänt namn på

Utöver den mer traditionella verksamheten med studiecirklar, kurser etc. bedriver studieförbund och folkhögskolor även annan verksamhet, på uppdrag av samhället, organisationer m.fl. Det kan t.ex. gälla uppdrag från kommunerna och arbetsförmedlingarna.

(Källa: Folkbildningsrådet.)

Förslag om stöd till folkbildning i folkhögskolor för en bättre fungerande arbetsmarknad har tidigare lämnats i motion 2012/13:A295 som behandlades i betänkande 2012/13:AU2. Utskottet yrkade då avslag på motionen med hänvisning till att detta är en fråga främst för Arbetsförmedlingen. Villkoren och traditionen att samarbeta med folkhögskolor varierar emellertid runt om i landet varför vi åter vill lyfta detta viktiga arbete och i denna motion lämnar en likalydande motivering.

Motivering

Ett exempel på ett sådant givande samarbete mellan folkhögskolor och andra organisationer är ett projekt kallat ”förrehabilitering på folkskola”. Detta projekt är värt att notera som en ingång för många som står långt ifrån arbetsmarknaden att sedan bättre kunna tillgodogöra sig arbetslivsinriktad rehabilitering som syftar till anställning på den reguljära arbetsmarknaden. Förrehabilitering är inte rehabiliteringsåtgärder utan en benämning på en lång rad olika aktiviteter under en 15-veckorsperiod enligt de principer som särskiljer folkhögskolan från annan bildningsverksamhet (enligt ovan).

Utgångspunkten för projektledningen var att med dessa åtgärder skulle cirka 60 procent av deltagarna som varit långt från arbetsmarknaden sedan kunna övergå i direkt arbetslivsinriktad rehabilitering i syfte att uppnå en anställning. Projektet engagerade 10 folkhögskolor i Sverige under senare halvan av 2010-talet och det samlade resultatet har sedan utvärderats 2011 av professorerna Alf Bergroth (Mittuniversitetet) och Jan Ekholm (KI). Sammanfattningsvis kan man i denna utvärdering konstatera att av 315 deltagare uppfyllde 50 procent målet helt och hållet medan 65 procent ligger mycket nära målet och alltså kan sägas ha kommit närmare arbetsmarknaden.

Då de individer som står längst ifrån arbetsmarknaden är den grupp som mest ansträngningar från samhällets sida är motiverad för att föra närmare arbetsmarknaden, är den aktuella studien med sitt positiva uppföljningsresultat väl värd att notera. Långt ifrån alla utbildningsinsatser kan påvisa att människor som står långt ifrån arbetsmarknaden verkligen för dem närmare denna. Många passerar utbildning efter utbildning utan att sedan kunna utnyttja en arbetslivsinriktad rehabiliteringsinsats i syfte att sedan erövra en anställning.

Det är vår bedömning att folkhögskoleorganisationen med sin erkänt goda historik av framgångsrik folkbildning genom det som nu kallas förrehabilitering är en sådan insats värd att överväga satsas mer på av Arbetsförmedlingen i samarbete med Folkbildningsrådet.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 27 september 2013

Finn Bengtsson (M)

Eliza Roszkowska Öberg (M)

Stefan Caplan (M)